

Asia: VN/5386/2020-VM-152

Lausuntopyyntö ehdotuksesta julkisen hallinnon API-periaatteiksi

1.1 Tarjoa ja hyödynnä tietoja pääsääntöisesti ohjelmointirajapintojen kautta

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Kaikki esitetyt periaatteet ovat HUSin näkökulmasta järkeviä ja kannatettavia. Monia periaatteita noudatetaan joillain osa-alueilla jo nyt, mutta ei vielä kattavasti.

Vastauksena kysymykseen ”Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat?” voidaan kaikilta osin vastata myöntävästi. Muutamaan kohdan osalta HUSilla on joitain toiveita ja vastaamme niihin erikseen kyseisessä kohdassa.

1.2 Määritä ohjelmointirajapintojen tarjoamiselle ja hyödyntämiselle tavoitteet ja hanki riittävät resurssit

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

1.3 Varmista hankinnoissa yhteentoimivuus muiden tietojärjestelmien kanssa

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

1.4 Edistä sisäistä ja ulkoista yhteistyötä

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

2.1 Kehitä ohjelmointirajapintoja tarvelähtöisesti

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

2.2 Määritä ohjelmointirajapintojen tarjoamiseen ja hyödyntämiseen liittyvät roolit, tehtävät, vastuut ja toimintamallit.

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

2.3 Kuvaa ohjelmointirajapintojen muodostama kokonaisuus

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

2.4 Tunnista ja hallitse ohjelmointirajapintoihin liittyvät riskit

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

3.1 Kehitä ohjelmointirajapinnat avoimilla ja teknologiariippumattomilla standardeilla ja protokollilla

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Esimerkeissä mainitaan useita web-pohjaisia malleja kuten SOAP ja REST. Lisäksi kuvataan tiedostopohjaisia malleja ja yhteisiin tietokantoihin liittyviä malleja. Esimerkeissä tai periaatteissa ei oteta juurikaan kantaa tiedonsiirron synkronisuuteen tai asynkronisuuteen.

Terveydenhuollossa on laajalti käytössä myös sanomavälitteisiä asynkronisia tiedonsiirtoprotokollia. Olisi hyödyllistä sisällyttää operatiivisiin periaatteisiin kannanottoja myös asynkronisen ja synkronisen tiedonsiirron käyttökelpoisuudesta eri tilanteissa – samaan tapaan kuin tiedosto ja tietokantapohjaisiin malleihin on otettu kantaa.

3.2 Kuvaa ohjelmointirajapintojen käsittelemät tiedot yhteisten ja yleisten tietomallien mukaisesti

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Tämä periaate on kuvattu varsin lyhyesti. Tietoon liitettävä metatieto ja semanttinen merkitys on kuitenkin keskeisessä roolissa rajapintojen tehokkaan käytön kannalta. Terveystieteiden alalla on tästä syystä pitkä traditio sanastojen käyttöön. Kansainväliset sanastot päivittyvät varsin hitaalla syklillä ja kansallisten (täydentävien) sanastojen kehittäminen tulisi olla joustavaa. Kansallisista lisäosista olisi kuitenkin syytä luopua sitä mukaa kuin tarpeet tulevat täytetyksi kansainvälisen yhteistyön kautta.

Nämä mekanismit eivät varmaan enää kuulu tämän esityksen sisältään, mutta ainakin esimerkeissä voisi esitellä laajemminkin eri alueilla käytössä olevia sanastoja ja havainnollistaa myös sanastojen ja metatiedon käyttötapaa. Uusia rajapintoja määriteltäessä vastaan tulee myös kokonaan uusia käsitteitä. Kansallisen yhteentoimivuusalustan ja yhteentoimivuusmenetelmän kuvaukset ovat linkkienkin takana aika pinnallisia. Olisi hyödyksi, jos päädokumentissakin avattaisiin kansallisten menettelyiden nykytilaa hieman enemmän.

3.3 Testaa, versio, dokumentoi ja julkaise ohjelmointirajapinnat

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

3.4 Seuraa ohjelmointirajapinnoille asetettuja mittareita ja muita ominaisuuksia

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Henkilökohtainen ns. omadata on alue, jonka merkitys on mm. GDPR sääntelyn myötä noussut. API-periaatteissa tietoturva sivuaa tätä aluetta, mutta ehkä se olisi ansainnut hieman enemmän huomiota. Alue kuitenkin koskettaa lähes kaikkia julkisen sektorin toimijoita – ja tulevaisuudessa yhä enemmän.

Kuvatut periaatteet ovat kannatettavia ja HUS omassa toiminnassaan pyrkii ottamaan käyttöön enenevässä määrin ao. periaatteita.

HUSilla on myös merkittävästi omaa kehitystä, jossa muiden toimijoiden tarjoamat avoimet rajapinnat olisivat hyödyksi. Jotta periaatteiden noudattamisen kautta muodostuisi toimiva verkosto, toivomme, että näihin periaatteisiin sitoudutaan laajemminkin julkishallinnossa ja myös yksityissektorilla.

Herranen Tiina

HUS Kuntayhtymä - Kehittämisjohtaja Visa Honkanen, HUS Yhtymähallinto
ja kehittämisspällikkö Aki Puustjärvi, HUS Tietohallinto